

מסורת הש"ס

(א) כלים פ"ח מ"ט, (ב) פ"ח פ"ח הענין נבדל עד א"ל, (ג) שבת ק"ה, (ד) פ"ח מקסות שבת כ"ו, ד"ה אין ב"ן, (ה) [למקנן כ"ו], [נס] (ו) (ז) שבת לו, עירובין פ"ח, (ח) ט"ז ע"ה,

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ומטהרת וכו' דחולא למדרגות אית כ"ל ואת ר' נתנאל:

גליון הש"ס

גמ' תנ"ח וכו' איכא דרבי ליה מירמא. ענין זה לקמן דף ל"ג ע"ב. ר"ה דף כ"ז ע"ב. ד"ה דף י"ט ע"ה דף כ"ו ע"ה: ר"ה: ד"ה דף ח"ו וכו' ואפי' חשב. ענין מה דף ט"ז ע"ה מוס' ד"ה מעטלות:

מוסף רש"י

המשלשל דפנות. מחיל ללרוב דומי הסוכה בערב כלפי מעלה ומשגל וזה כלפי מטה. משגל מוריד (שבת צ"ו ובע"ז עירובין פ"ה). אם גבוה מן הארץ שלשה טפחים. דגדים קובעים שם הוא לה מליצה ופסולה (עירובין פ"ה). כל מליצה למעלה שנוגעת בקרקע (ט"ז). אם גבוה עשרה טפחים כשרה. ואפי' ששטח מגיעות לטף והוא לא גרם נזקוה מן הארץ אלא אם נזקוה עשרה טפחים (ט"ז). כשרה משלשל למטה. כל מליצה למעלה למטה (ט"ז). נכשרת ליה א"ל, אם גבול עשרה טפחים חצירות. חזו בו וחזו בו, אין ממלאין ממנה בשבת. שם ממלא משתה חכיו (עירובין פ"ה). בין בתוך אוגנו. אף על פי שאינה נוגעת במים, קל הוא שקילו חכמים מים דלמך ביה גוד אחת למחלה וכלכל נשאה בתוך אונן הנזר שגרה כהפסקה (ט"ז).

רבינו חננאל

מטה מיטמאת אברים ומטהרת אברים. ר' חנן אמר בארוכה ושתי כרעים בקצרה ושתי כרעים דעדיין תורת כלי עליה, דחזיא למיטמא אגודה ולמירב עליה ולמיטד אשלא עליה. פירש גאון למירב עליה ולמיטד אשלא, דאריה היא לישב עליה ולטותה נעורה או שפחה או קבוס. [למשל], שכל תנועה גבי צריך לישב הטוה על גבי מקום גבוה כדי להפשיט יורד למטה, ושכושקש ארוכה (וקצרה) [או קצרה] על גבי שתי כרעים וסומכין אותה [בכתוב] ורשבים עליה, וככלי חשוכה ואפי' שאינה מטה על מכוונתה, לפיכך מיטמאת אברים ומטהרת אברים הללו. ומשום הכי

סוכה פרק ראשון סוכה

מ"ז.

עין משפט נר מצוה

צ"א א מ"י פ"ז מהל' כלים הלכתי י: ב ק ב מ"י פ"ה מהל' סוכה ה' ט טו"ע א"ח מיון מהל': ק"ד ד מ"י שס פ"ד הלכה ד קמנ עשין מג טו"ע א"ח מיון תל סקי' ט: קב ה מ"י פ"ט מהל' שבת הלכה יג ופ"ג מהל' עירובין ה' לא סמג עשין א טו"ע א"ח סי' שש סקי' א:

לענין רש"י

לישק"א. כרך (צמח). יונ"ק. אקמון.

רבינו חננאל (המשך)

דאוקימנא למתני' בדיאת תורת כלי עליה, ונזכרת היות סיוע לרבי טביומי דאמר סיככה בבליא כלים פסולה. ופשט אביי מטלניות שאין בהן ג' על ג' דלא חזו לא לענינים ולא לעשירים. ואפי' דתניא בותיה דתניא מחצלת של שיפא ושל גמי אפי' שנפחתו שיריה יו"ת[ח] מכשיועור אין מסככין בהן, ושל קנים גדולה (א) מסככין בהן, ר' אליעזר אומר אם אינה מקבלת אומא (ב) לא דייקא מהניתין בותיה. מ"ז[ח] החוטט בגדיש לעשות לו סוכה אינה סוכה. אמר רב חונן לא שנו אלא שאין חלל טפח במשך שבעה טפחים. יש מי שאומר לא שנו כי אינה סוכה, אלא כוונתו [שארין] שם חלל טפח במשך שבעה טפחים, מחודש עשירי עשירי לטוכה בהגם, טפח גובה במשך שבעה, אבל אם יש טפח שם, איקרא לן דטפח אהל לא שנו אלא שאין שם חלל אפילו טפח, בתחלת גדישת הגדיש עשירי לשם צל בעלמא, אבל יש חלל טפח במשך שבעה טפחים שיעור משך סוכה קטנה, ונמצאת הסכך ההיא עשויה לשם צל סוכה בעלמא. וקיימא לן סוכת רקיש סוכת גב"י, וזה מכל מקום כשרה, וזה השוטט בגדיש למטה ומסיר האלומות להשלים ו' טפחים כדי הכשר סוכה, שפיר דמי, מאחר שהסכך לשום סוכה בעלמא נעשית, ואינה עשויה לשם אצור, שאין דרך בני אדם להגדיר תלה, וכיון שזה הוא נחבד לשם סוכה היתירה, לפיכך כשר. והיא [בתניא] המשלשל דפנות מלמעלה למטה אם גבוהות מן הארץ כו'. חנן ההם בעירובין פרק ח' בור שבין שתי חצירות כו' עד

מטה מטמאת חבילה. משנה היא פרק י"ח דכלים ומטמאת חבילה כשהיא מחוברת יחד אבל נתפרקה אצל אבר אינה מקבלת טומאה אפילו בקצרה ושתי כרעים ומכל מקום מודה רבי אליעזר שאם נתפרקה וחזר וחיברה חזרה לטומאתה דקאמר ומטהרת חבילה אם טמאה היא אין טבילה עולה לה אברים אברים אומרים ומטהרת אברים מאי ניהו א"ר חנן אמר רבי ארוכה ושתי כרעים קצרה ושתי כרעים למאי חזיא למסככינהו אגודה (ב) ולמיתב עלייהו ומושרא אשלי גופא אמר ר' אמי בר טביומי סככה בבליא כלים פסולה מאי בלא כלים (א) אמר אביי (ב) מטלניות שאין בהם שלש על שלש דלא חזין לא לענינים ולא לעשירים תניא בותיה דרבי אמי בר טביומי מחצלת של שיפא ושל גמי שיריה אפי' שנפחתו מכשיועורה אין מסככין בהן (ב) מחצלת הקנים גדולה מסככין בה קטנה אין מסככין בה ר' אליעזר אומר (א) אף היא מקבלת טומאה ואין מסככין בה: (ב) החוטט בגדיש: אמר ר' הונא לא שנו אלא בשאין שם חלל טפח במשך שבעה אבל יש שם חלל טפח החוטט בגדיש לעשות לו סוכה הרי זה סוכה והאנן תנן אינה סוכה אלא לאו שמע מינה כדרב הונא שמע מינה איכא דרמי ליה מירמא תנן החוטט בגדיש לעשות לו סוכה אינה סוכה והאנן תנא חזינן ר' אמי בר רב הונא לא קשיא כאן בשיש שם חלל טפח במשך שבעה כאן בשאין שם חלל טפח במשך שבעה: **בתניא** (ב) המשלשל דפנות מלמעלה למטה אם גבוה מן הארץ שלשה טפחים פסולה מלמטה למעלה אם גבוה עשרה טפחים כשרה רבי יוסי אומר כשרה שמלמטה למעלה עשרה טפחים כשרה רבי יוסי אומר כשרה מלמטה למטה עשרה טפחים (גמ') במאי קמיפלגי מר סבר מחיצה תלויה מתרת ומר סבר מחיצה תלויה אינה מתרת תנן התם (ס' בור שבין שתי חצירות אין ממלאין ממנה בשבת אלא אם כן עשה לה מחיצה עשרה טפחים בין מלמעלה בין מלמטה בין בתוך אוגנו רבן שמעון בן גמליאל אומר בית

פירקה טעורה: **ומטהרת** חבילה. משמע דפשוטי כלי עץ טמאין כגון מטה דחזיא למדרגות (א) ואינה נטמאת במקוה והא דמשמע פרק רבי עקיבא (שבת דף פד. ושם) דמפץ אין לה טהרה במקוה אומר ר"ת דהתם נזל שיפא ושל גמי והא דאמרין פ' כ"ד הרגל (ב"ק דף כה: ושם) גבי מפץ וקמייתי לה בין לטומאת ערב בין לטומאת שבעה דמשמע שיש לו טהרה לאחר שבעה דאפילו צאנו לפרש דלדין טומאת שבעה קאמר כלומר להיות אצל הטומאה משום דאין לך דבר הטמא טומאת שבעה אלא אם כן הוא אצל הטומאה מכל מקום אי לית ליה טהרה במקוה אין יכול לעשות אצל הטומאה דמוכח בשליה עירובין (דף קד:) אלא כריך לומר דהיא ברייתא דמפץ במת מנין משמע דמירי ליה בכל מפץ בין בשל עץ כגון מחללת של קנים בין בשל שיפא וגמי ודייקין פרק ארבע רבי עקיבא (שם דף פד.) ממפץ של שיפא וגמי וזכרין כ"ד הרגל (ב"ק דף כה:) דייקין ממפץ של עץ והא דאית להו לפשוטי כלי עץ טהרה במקוה אף על גב דקרא דכמים יוצא דבסוף פרשת שמיי כתיב גבי מקבלי כלי עץ דכתיב מכל כלי עץ או בגד או עור או שק מכל מקום נפקא לן מאידך קרא דכתיב דכמים מדין כל מעשה עוים וכל כלי עץ תחתטאו דליכא למימר מה מעשה עוים עושים אלא חלל וריקן מעשה עושים ששאת בו משאות דכתיב (בראשית מז) ולהשיב כספיהם איש אל שקו: **דלא** חזי' לא לענינים ולא לעשירים. (א) אפילו חישב עשין בטלה דעמו והא דמשמע דכפרשית פרק כ"ח דכלים: **אבל** אם יש שם חלל טפח. מצינן למימר רב הונא לטעמיה דאמר לעיל (דף י.) גבי בין סוכה לסוכה טפח ושמה מן דאמר התם ארבעה הכל מודה דהא לעמוד דאמר התם עשרה הכל לא שייך:

בין מלמטה בין בתוך אוגנו. ויש ספרים שכתבו כהן בין מלמטה מתוך אוגנו ולא יתכן דאם כן מלמעלה היינו חוזק לצור דאי בתוך הבזר סמוך לשפתו היינו מתוך אוגנו ואם כן היינו כותל שצניניה דקאמר ר"י שמפסיקין בין שתי החצירות ומהלכת על פי הבזר ועוד דאם כן לא הוי למעלה דמ"ק כגון למעלה דרבן שמעון בן גמליאל דפליגי אמוראי פרק כ"ד משתפין (עירובין דף פו.) דרב הונא אמר למטה למטה ממש על דבר ורב יהודה אומר למטה למטה מן המים [למעלה למעלה מן המים]:

(א) כ"ה ה"ב צניניה לקמן י' כ' גרס דעיו גס כנאן. (ב) דגרי יקניו אינו מיון (ג) דלא חזי' רבינו מנחם יומיה וכל האלוטין ז"ל ספקו כותיה ואפי'.